

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

چشم‌انداز بخش کشاورزی ایران از نگاه OECD

بر اساس برآوردهای OECD، پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۸، تولید و صادرات برخی محصولات کشاورزی ایران دستخوش تغییراتی شود که در این گزارش برخی از آنها به تفکیک مورد بررسی قرار می‌گیرند. از جمله محصولاتی که پیش‌بینی می‌شود با افزایش صادرات همراه باشند، می‌توان به ماهی و غذاهای دریایی، گوشت مرغ و پنیر اشاره کرد و نمونه محصولاتی که با کاهش صادرات همراه خواهند بود، روغن‌های گیاهی است. به نظر می‌رسد در سال ۲۰۲۸، رشد مصرف کنجاله، گوشت مرغ، گوشت گوسفند، روغن‌های گیاهی، ذرت، سایر دانه‌های روغنی و پنبه از میزان رشد تولید داخلی این محصولات نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ بیشتر باشد.

تهیه شده توسط مسارچی‌نژاد

شماره ۱۳۹۸

گزارش چشم‌انداز کشاورزی ۲۰۱۹-۲۰۲۸ با همکاری مشترک سازمان‌های OECD و FAO تهیه شده است. این گزارش ارزیابی جامعی از چشم‌اندازهای ده ساله بازار کالاهای کشاورزی و ماهیگیری در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی ارائه کرده است.

مازاد عرضه محصولات کشاورزی طی چند سال متوالی منجر به کاهش قیمت‌های بین‌المللی در اکثر کالاهای کشاورزی شده، به‌طوری‌که قیمت غلات، گوشت گاو و گوسفند در کوتاه‌مدت به قیمت اولیه خود بازگشته است. پیش‌بینی می‌شود طی دهه آینده قیمت‌های واقعی تقریباً در تمام کالاهای بررسی شده در گزارش چشم‌انداز، در سطح فعلی یا پایین‌تر باقی‌بمانند، چرا که رشد تولید همچنان از رشد تقاضا پیشی می‌گیرد.

جمعیت رو به رشد جهانی، همچنان به استفاده از مقادیر فزاینده محصولات کشاورزی به عنوان غذا، خوراک و برای اهداف صنعتی ادامه می‌دهد. بیشتر تقاضای مازاد مواد غذایی طی یک دهه آینده در مناطقی با رشد بالای جمعیت به ویژه کشورهای جنوب صحرای آفریقا، هند، خاورمیانه و شمال آفریقا خواهد بود.

انتظار می‌رود مصرف سرانه غذاهای اصلی به دلیل اشباع تقاضا برای بیشتر جمعیت جهان، راکد باشد. همچنین انتظار می‌رود تقاضای گوشت در آمریکا نسبتاً زیاد باشد، این درحالی است که مصرف گوشت در کشورهای جنوب صحرای آفریقا به دلیل درآمدهای پایین همچنان محدود است. محصولات لبنی تازه، بخش عمده‌ای از نیاز پروتئین در آسیا (به ویژه هند و پاکستان) را برآورده می‌کنند. عمدتاً پیش‌بینی می‌شود سرانه مصرف شکر و روغن‌های گیاهی افزایش یابد، که ناشی از شهرنشینی و تغییر سبک زندگی به استفاده از غذاهای فرآوری شده و آماده مصرف بویژه در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه و متناسب با افزایش سطح درآمدهای آنها، است.

ترکیبی از مصرف بیش از حد کالری، رژیم‌های نامتوازن و کاهش سطح فعالیت، حاکی از افزایش فزاینده اضافه وزن و چاقی در کشورهای مختلف جهان است

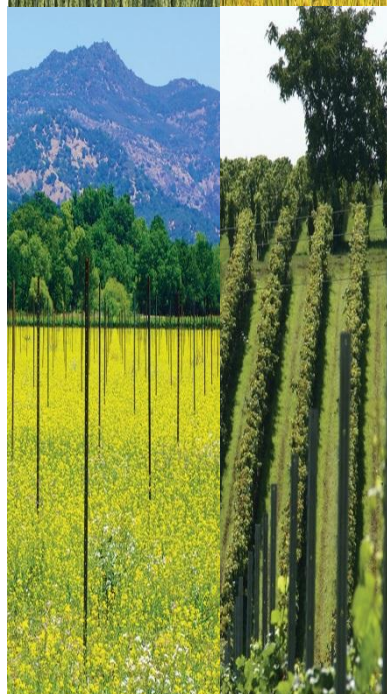
انتظار می‌رود تولید محصولات کشاورزی طی یک دهه آینده ۱۵٪ رشد داشته باشد، این درحالی است که پیش‌بینی می‌شود میزان استفاده از زمین‌های کشاورزی در جهان ثابت بماند، که این اتفاق به معنی افزایش راندمان تولید در هر هکتار از مزارع کشاورزی است. پیش‌بینی افزایش تولید محصولات کشاورزی را می‌توان در درجه اول به بهبود محصول و افزایش بیشتر تولیدات ناشی از نوآوری فناورانه نسبت داد. رشد پیش‌بینی شده در تولید دامی بر اساس گسترش گله‌ها و استفاده بیشتر و کاراتر از خوراک دام خواهد بود. به دلیل محدودیت‌های موجود در صید ماهی، تقریباً تمام رشد پیش‌بینی شده در عرضه ماهی و غذاهای دریایی از آبی‌پروری ناشی می‌شود و سهم آن از کل تولید تا سال ۲۰۲۸ به حدود ۵۵ درصد خواهد رسید.

کشاورزی همچنان نقش مهمی در انتشار گازهای گلخانه‌ای جهان دارد. پیش‌بینی می‌شود انتشار مستقیم گازهای گلخانه‌ای بخش کشاورزی که عمدتاً به دلیل دام‌ها، کاشت برنج و کودهای شیمیایی است، طی دهه آینده ۵٪ درصد در روز رشد داشته باشد، این در حالی است که نرخ رشد مذکور طی دهه گذشته ۷٪ درصد در روز بوده است.

تجارت بین‌الملل در بسیاری از کشورهای واردکننده مواد غذایی به لحاظ امنیت غذایی و در کشورهای صادرکننده همچون کشورهای آمریکای لاتین و حوزه کارائیب- که درآمد و معیشت خود را از این طریق به‌دست می‌آورند- حائز اهمیت است. در سال‌های آتی، منطقه دریای سیاه، موقعیت خود را به عنوان صادرکننده اصلی گندم و ذرت با صادرات بیشتر به خاورمیانه و آفریقای شمالی تثبیت خواهد کرد.

بازارهای جهانی کشاورزی با طیف وسیعی از نااطمینانی‌های جدید روبه‌رو هستند که به ریسک‌های بسیار بزرگی که پیش‌روی این بازار قرار دارد، می‌افزاید. در طرف عرضه، این موارد شامل شیوع بیماری‌هایی مانند تب خاکی آفریقایی، مقاومت در برابر رشد مواد ضد میکروبی، پاسخ‌های نظارتی به تکنیک‌های جدید تولید مثل گیاهان و پاسخ به حوادث آب و هوایی می‌شود. در طرف تقاضا، این موارد شامل رژیم‌های غذایی در حال تغییر، درک افراد از اهمیت مسائل مربوط به سلامتی و پاسخ‌های سیاستی به روند هشدار دهنده چاقی می‌شوند. عامل دیگر، افزایش عدم قطعیت در مورد توافق‌های تجاری آتی بین چندین بازیگر مهم در بازارهای کشاورزی جهان است. تشدید تنش‌های تجاری در حال انجام می‌تواند با کاهش تجارت و عکس‌العمل بازارهای داخلی و بین‌المللی همراه باشد.

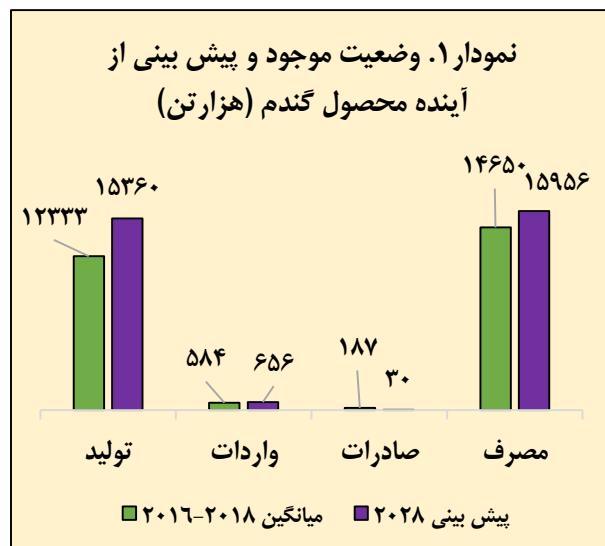

در ادامه، علاوه بر تشریح وضعیت تولید، صادرات، واردات و مصرف برخی از محصولات کشاورزی ایران از جمله برخی محصولات لبنی، دامی و نباتی طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ به ارائه چشم‌اندازی از موارد ذکر شده در سال ۲۰۲۸ به تفکیک محصولات پرداخته می‌شود. شایان ذکر است این گزارش شامل محصولات باغی از جمله سیب، زعفران و خرما نمی‌شود و صرفاً برخی از اقلام از گروه کشاورزی را دربرمی‌گیرد.

❖ گندم^۱

منبع داده‌ها: OECD

همانطور که از نمودار ۱ مشخص است، میانگین تولید، واردات، صادرات و مصرف گندم طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ به ترتیب برابر با ۱۲,۳ میلیون تن، ۵۸۴ هزار تن، ۱۸۷ هزار تن و ۱۴,۶ میلیون تن بوده و طبق پیش‌بینی که توسط OECD صورت گرفته، این مقادیر در سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۱۵,۳ میلیون تن، ۶۵۶ هزار تن، ۳۰ هزار تن و ۱۵,۹ میلیون تن خواهد رسید. بنابراین به نظر می‌رسد صادرات گندم ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ کاهش یابد؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد تولید، واردات و مصرف گندم در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

طبق برآوردهای OECD تولید گندم ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۲,۰۱ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه تقریباً ۱,۴ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید گندم در ایران).

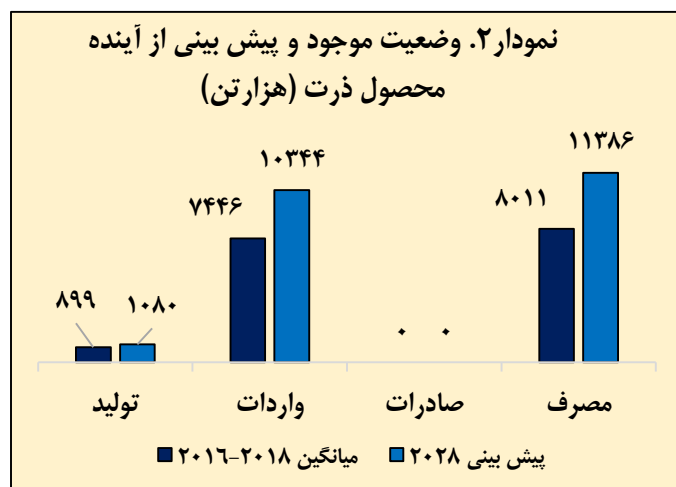
میزان واردات گندم طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۲۰,۸ درصد کاهش یافته و

این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط معادل منفی ۶,۷ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی استمرار روند کاهشی واردات گندم ایران علی‌رغم بهبود نسبی).

صادرات و مصرف نیز به ترتیب طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی معادل با ۱۱,۱ درصد و ۰,۷ درصد را تجربه کرده‌اند، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، صادرات گندم به لحاظ وزنی به طور متوسط سالیانه با رشد منفی ۱,۸ درصدی (پیش‌بینی کاهش مقدار صادرات گندم در ایران) و مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۰,۸ درصدی طی سال‌های مذکور همراه خواهد بود (پیش‌بینی افزایش سرعت رشد مصرف گندم در ایران).

^۱Wheat

❖ ذرت^۱

منبع داده ها: OECD

همانطور که از نمودار ۲ مشخص است، میانگین تولید، واردات و مصرف ذرت طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ به ترتیب برابر با ۸۹۹ هزار تن، ۷,۴ میلیون تن و ۸ میلیون تن بوده و طبق پیش‌بینی که توسط OECD صورت گرفته، این مقادیر در سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۱ میلیون تن، ۱۰,۳ میلیون تن، و ۱۱,۳ میلیون تن خواهد رسید. بنابراین به نظر می‌رسد تولید، واردات و مصرف ذرت ایران در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ افزایش یابد. شایان ذکر است در ایران صادرات ذرت انجام نمی‌پذیرد و بخش عمده واردات هم مربوط به ذرت دامی است.

بر اساس برآوردهای OECD، تولید ذرت ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۷,۵ درصد کاهش یافته و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۱,۷ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی افزایش تولید ذرت در ایران).

میزان واردات ذرت طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۱۰,۳ درصد رشد یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط معادل

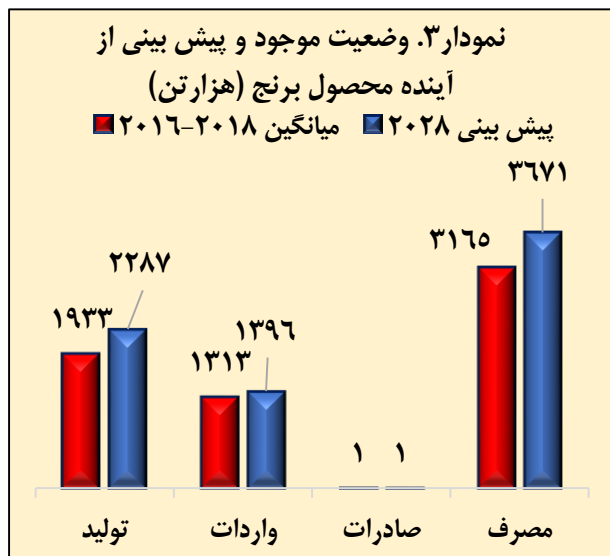

۲,۷ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد واردات ذرت در ایران).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشد ۶,۱ درصدی را تجربه کرده است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۲,۶ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف ذرت در ایران).

^۱Maize

برنج^۱

منبع داده‌ها: OECD

بر اساس برآوردهای OECD تولید برنج ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۴,۱۱ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۱,۵۴ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید برنج در ایران).

میزان واردات برنج طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه با ۰,۶۹ درصد رشد همراه بوده و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط معادل ۰,۷۲ درصد پیش‌بینی شده

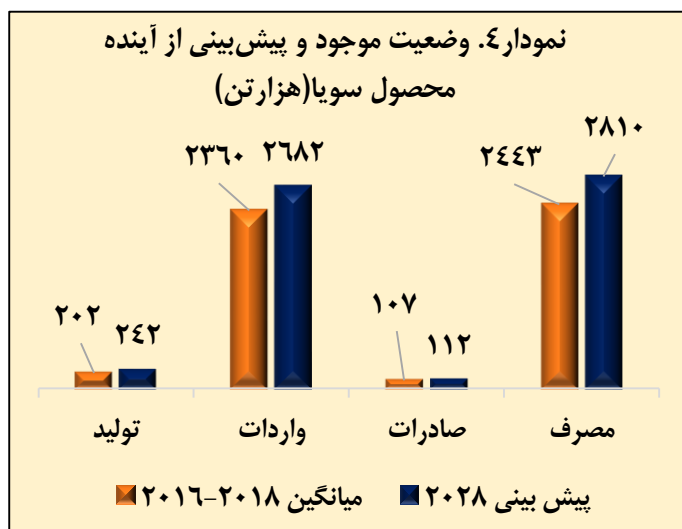

است (پیش‌بینی افزایش سرعت واردات برنج در ایران).

صادرات و مصرف نیز به ترتیب طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی معادل با ۱۲,۳ درصد و ۱,۹ درصد را تجربه کرده‌اند، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، صادرات برنج به لحاظ وزنی به طور متوسط سالانه با رشد منفی ۰,۰۵ درصدی (پیش‌بینی کاهش مقدار صادرات برنج در ایران) و مقدار مصرف با متوسط رشد سالانه ۱,۳ درصدی طی سال‌های مذکور همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف برنج در ایران).

^۱Rice

❖ سویا^۱

منبع داده ها: OECD

برآوردهای OECD نشان می‌دهد، تولید سویا در ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه حدوداً ۲ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۱٫۸ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید سویا در ایران).

میزان واردات سویا طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه با ۲۱٫۵ درصد رشد همراه بوده و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط

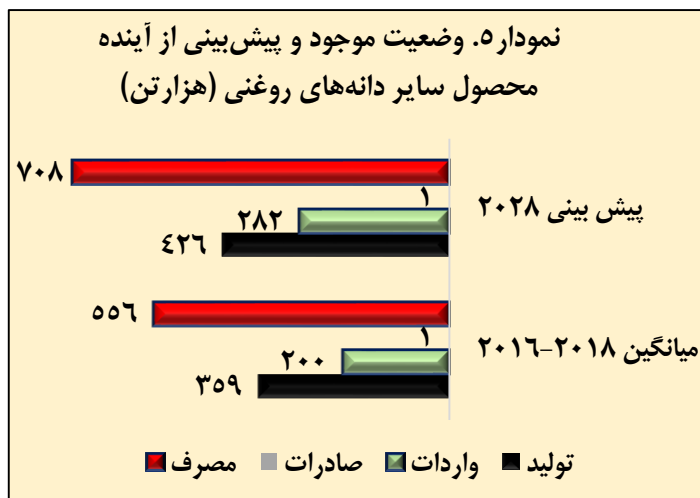
معادل ۰٫۵۲ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی کاهش سرعت واردات سویا در ایران).

صادرات و مصرف نیز به ترتیب طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی معادل با ۸۲٫۹ درصد و ۱۷٫۵ درصد را تجربه کرده‌اند، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، صادرات سویا به لحاظ وزنی به طور متوسط سالانه با رشد منفی ۰٫۵ درصدی (پیش‌بینی کاهش مقدار صادرات سویا در ایران) و مقدار مصرف با متوسط رشد سالانه ۰٫۶۵ درصدی طی سال‌های مذکور همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف سویا در ایران).

^۱Soybean

❖ سایر دانه‌های روغنی^۱

همانطور که از نمودار ۵ مشخص است، میانگین تولید، واردات، صادرات و مصرف سایر دانه‌های روغنی طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸

منبع داده‌ها: OECD

۲۰۱۸ به ترتیب برابر با ۳۵۹ هزارتن، ۲۰۰ هزارتن، ۱ هزارتن و ۵۵۶ هزارتن بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۲۸۲ هزارتن، ۱ هزارتن و ۴۲۶ هزارتن خواهند رسید. بنابراین به نظر می‌رسد صادرات سایر دانه‌های روغنی ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ تغییری نخواهد داشت؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد تولید، واردات و مصرف سایر دانه‌های روغنی در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

برآوردهای OECD نشان می‌دهد، تولید سایر دانه‌های روغنی ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه حدوداً ۴,۲ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۰,۶ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید سایر دانه‌های روغنی در ایران).

میزان واردات سایر دانه‌های روغنی طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه با ۴۵,۹ درصد رشد همراه بوده و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به

طور متوسط حدوداً ۲ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی کاهش سرعت واردات سایر دانه‌های روغنی در ایران).

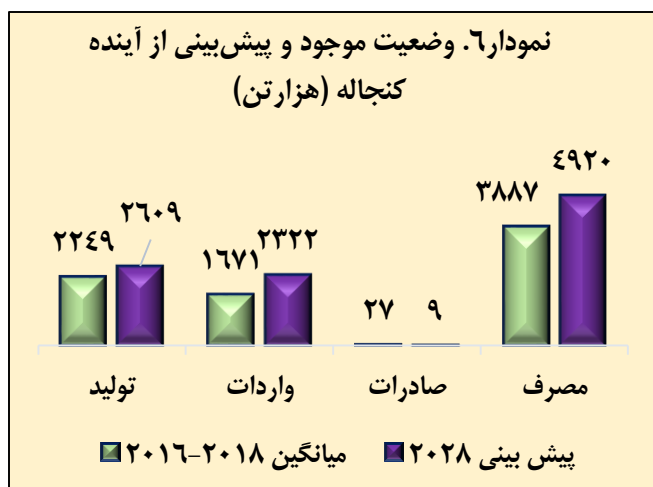
صادرات سایر دانه‌های روغنی طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ با رشدی همراه نبوده است اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، صادرات این محصول به لحاظ وزنی به طور متوسط سالیانه با رشد منفی ۰,۱۸ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش مقدار صادرات سایر دانه‌های روغنی در ایران).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی حدوداً ۱۰ درصدی را تجربه کرده است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۱,۲ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف سایر دانه‌های روغنی در ایران).

^۱Other oilseed

❖ کنجاله^۱

با توجه به نمودار^۶ میانگین میزان تولید، واردات، صادرات و مصرف برای کنجاله طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ به ترتیب برابر

با ۲,۲ میلیون تن، ۱,۶ میلیون تن، ۲۷ هزار تن و ۳,۸ میلیون تن بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۲,۶ میلیون تن، ۲,۳ میلیون تن، ۹ هزار تن و ۴,۹ میلیون تن خواهد رسید. بنابراین به نظر می‌رسد صادرات کنجاله ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ کاهش یابد؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد تولید، واردات و مصرف کنجاله در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

منبع داده‌ها: OECD

بر اساس برآوردهای OECD تولید کنجاله ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۱۵,۶ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۰,۷ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید کنجاله در ایران).

میزان واردات کنجاله طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۳,۵ درصد کاهش یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط معادل ۳,۶

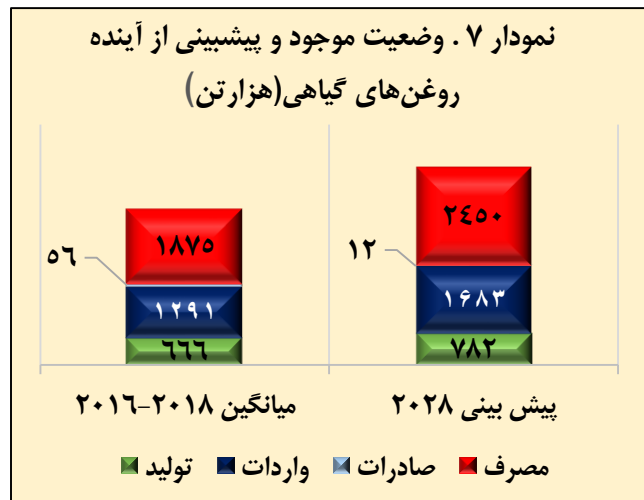
درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی افزایش واردات کنجاله در ایران).

صادرات کنجاله طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۲۸,۹ درصد کاهش داشته است اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، صادرات این محصول به لحاظ وزنی به طور متوسط سالانه با رشد منفی ۰,۷۳ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی استمرار روند کاهشی صادرات کنجاله علی‌رغم بهبود نسبی).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی ۵,۴ درصدی را تجربه کرده است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، مقدار مصرف با متوسط رشد سالانه ۱,۹ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف کنجاله در ایران).

^۱Protein meal

❖ روغن‌های گیاهی^۱

منبع داده‌ها: OECD

می‌دهد تولید، واردات و مصرف روغن‌های گیاهی در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

بر اساس برآوردهای OECD تولید روغن‌های گیاهی ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۱۳٫۸ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۰٫۷ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید روغن‌های گیاهی در ایران).

میزان واردات روغن‌های گیاهی طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۱٫۹

درصد کاهش یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط معادل ۳ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی افزایش واردات روغن‌های گیاهی در ایران).

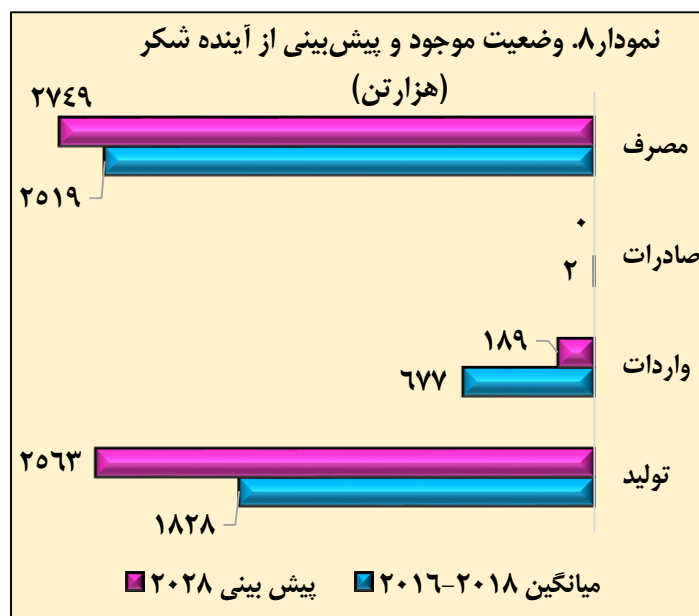

صادرات روغن‌های گیاهی طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۱۹٫۴ درصد کاهش داشته است اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، صادرات این محصول به لحاظ وزنی به طور متوسط سالیانه با رشد منفی ۲٫۹ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی استمرار روند کاهشی صادرات روغن‌های گیاهی علی‌رغم بهبود نسبی).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی ۳٫۵ درصدی را تجربه کرده است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۲٫۲ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف روغن‌های گیاهی در ایران).

^۱Vegetable oil

❖ شکر

منبع داده ها: OECD

طبق برآوردهای OECD تولید شکر ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۱۰ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۲٫۶ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید شکر در ایران).

میزان واردات شکر طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۱۱٫۷ درصد کاهش یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط معادل منفی ۱۰٫۲ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی استمرار روند

با توجه به نمودار ۸، میانگین تولید، واردات، صادرات و مصرف شکر طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ به ترتیب برابر با ۱٫۸ میلیون تن، ۶۷۷ هزارتن، ۲ هزارتن و ۲٫۵ میلیون تن بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۲٫۵ میلیون تن، ۱۸۹ هزارتن، صفر هزارتن و ۲٫۷ میلیون تن خواهد رسید. بنابراین به نظر می‌رسد صادرات شکر ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ به صفر برسد؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد تولید شکر در سال ۲۰۲۸ کاهش، واردات و مصرف این محصول نیز در سال مذکور افزایش خواهد یافت.

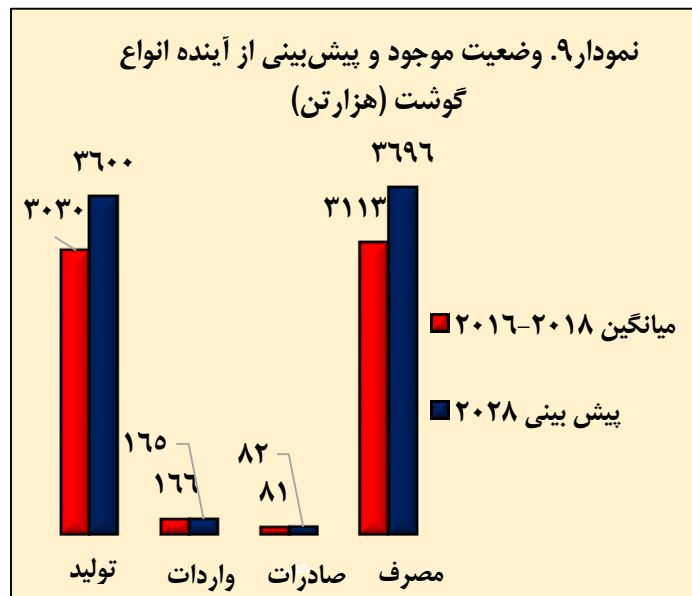

کاهشی واردات شکر ایران علی‌رغم بهبود نسبی).

صادرات شکر طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۶۵٫۴ درصد کاهش داشته است اما طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، اطلاعاتی در خصوص رشد این محصول ارائه نشده است.

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی ۰٫۹۹ درصدی را تجربه کرده است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۰٫۷۷ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف شکر در ایران).

❖ انواع گوشت^۱

منبع داده ها: OECD

همانطور که از نمودار ۹ مشخص است، میانگین تولید، واردات، صادرات و مصرف انواع گوشت طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸، به ترتیب برابر با ۳,۰۳ میلیون تن، ۱۶۶ هزار تن، ۸۱ هزار تن و ۳,۱۱ میلیون تن بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۳,۶ میلیون تن، ۱۶۵ هزار تن، ۸۲ هزار تن و ۳,۶ میلیون تن خواهد رسید. بنابراین به نظر می‌رسد واردات انواع گوشت ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ کاهش یابد؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد تولید، صادرات و مصرف این محصول در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

بر اساس برآوردهای OECD، تولید انواع گوشت ایران طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه ۲,۹ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹ به طور متوسط سالانه ۱,۸ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید انواع گوشت در ایران).

میزان واردات انواع گوشت طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه منفی ۳,۴ درصد کاهش یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹، به طور متوسط معادل منفی ۰,۲ درصد پیش‌بینی شده است

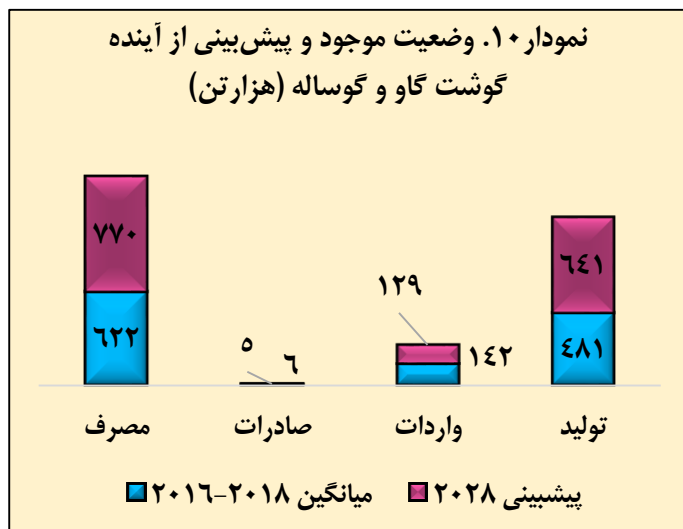
(پیش‌بینی استمرار روند کاهشی واردات انواع گوشت ایران علی‌رغم بهبود نسبی).

صادرات انواع گوشت طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه ۱۱,۷ درصد رشد داشته است و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹، صادرات این محصول به لحاظ وزنی به طور متوسط سالیانه با رشد ۰,۷ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد صادرات انواع گوشت در ایران).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹ به طور متوسط سالانه رشدی ۲,۵ درصدی را تجربه کرده است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹، مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۱,۷ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف انواع گوشت در ایران).

^۱Meat

❖ گوشت گاو و گوساله^۱

طبق نمودار ۱۰، میانگین میزان تولید، واردات، صادرات و مصرف برای گوشت گاو و گوساله طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ به ترتیب برابر با ۴۸۱ هزارتن، ۱۴۲ هزارتن، ۶ هزارتن و ۶۲۲ هزارتن بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۶۴۱ هزارتن، ۱۲۹ هزارتن، ۵ هزارتن و ۷۷۰ هزارتن خواهد رسید. بنابراین به نظر می‌رسد صادرات و واردات گوشت گاو و گوساله ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ کاهش یابد؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد تولید و مصرف این محصول در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

طبق برآوردهای OECD، تولید گوشت گاو و گوساله ایران طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه ۴٫۵ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹ به طور متوسط سالانه ۳٫۰۸ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید گوشت گاو و گوساله در ایران).

میزان واردات گوشت گاو و گوساله طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه منفی ۲٫۵ درصد

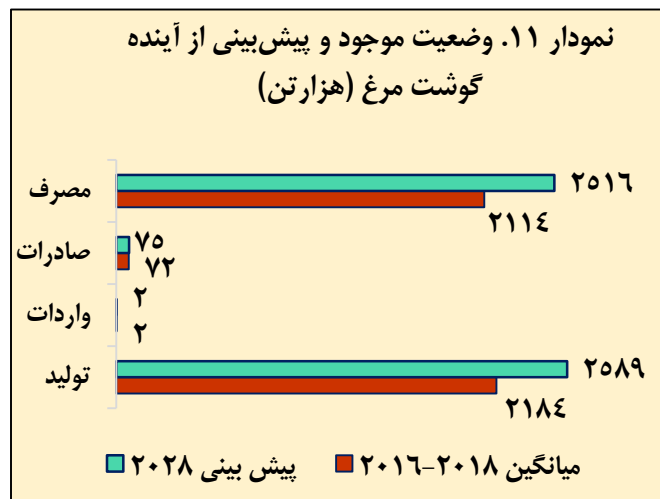
کاهش یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹، به طور متوسط معادل منفی ۰٫۶ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی استمرار روند کاهشی واردات گوشت گاو و گوساله ایران علی‌رغم بهبود نسبی).

صادرات گوشت گاو و گوساله طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه ۳۲٫۷ درصد رشد داشته است و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹، صادرات این محصول به لحاظ وزنی به طور متوسط سالانه با رشد ۰٫۱ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد صادرات گوشت گاو و گوساله در ایران).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹ به طور متوسط سالانه رشدی ۲٫۳۷ درصدی را تجربه کرده است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹، مقدار مصرف با متوسط رشد سالانه ۲٫۳۵ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف گوشت گاو و گوساله در ایران).

^۱Beef and veal

❖ گوشت مرغ

OECD نشان می‌دهد تولید، صادرات و مصرف این محصول در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

طبق برآوردهای OECD، تولید گوشت مرغ ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۳٫۵ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۱٫۶ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید گوشت مرغ در ایران).

میزان واردات گوشت مرغ طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۳۲٫۹ درصد کاهش یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط معادل

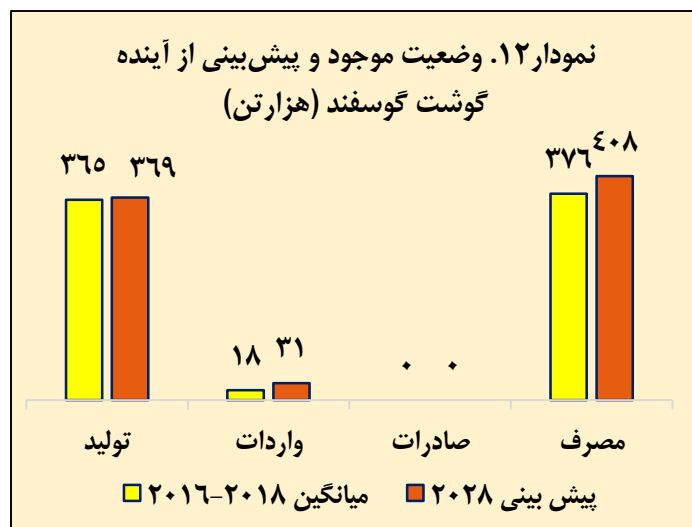
منفی ۰٫۰۹ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی استمرار روند کاهشی واردات گوشت مرغ ایران علی‌رغم بهبود نسبی).

صادرات گوشت مرغ طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۱۰٫۵ درصد رشد داشته است و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، صادرات این محصول به لحاظ وزنی به طور متوسط سالیانه با رشد ۰٫۸ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد صادرات گوشت مرغ در ایران).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی ۳٫۰۹ درصدی را تجربه کرده است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۱٫۷ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف گوشت مرغ در ایران).

❖ گوشت گوسفند^۱

منبع داده‌ها: OECD

به خارج انجام نمی‌شود و کلیه تولیدات این محصول در داخل کشور مصرف می‌شود.

بر اساس برآوردهای OECD، تولید گوشت گوسفند ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۱٫۶ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۰٫۶ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید گوشت گوسفند در ایران). میزان واردات گوشت گوسفند طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۲۴٫۴ درصد رشد یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸،

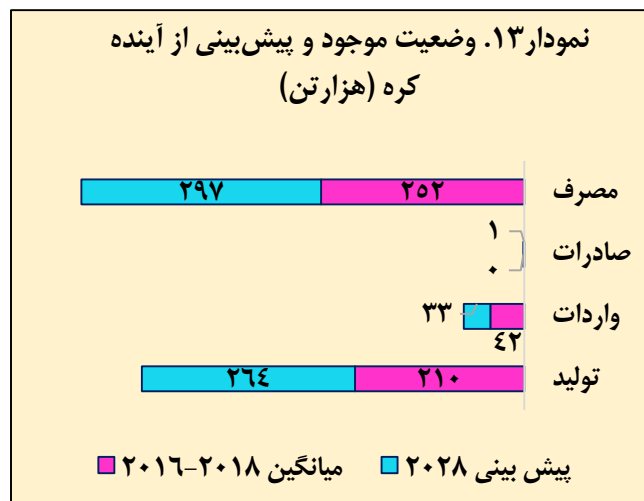

به طور متوسط معادل ۱٫۶ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد واردات گوشت گوسفند در ایران).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی ۰٫۳ درصدی را تجربه کرده است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۰٫۷ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی افزایش سرعت رشد مصرف گوشت گوسفند در ایران).

^۱Sheep meat

❖ کره

منبع داده ها: OECD

با توجه به نمودار ۱۳، میانگین تولید، واردات، صادرات و مصرف کره طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ به ترتیب برابر با ۲۱۰ هزارتن، ۴۲ هزارتن، ۱ هزارتن و ۲۵۲ هزارتن بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۲۶۴ هزارتن، ۳۳ هزارتن، صفر و برای مصرف ۲۹۷ هزارتن خواهد رسید. بنابراین به نظر می‌رسد صادرات و واردات کره ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ کاهش یابد؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد تولید و مصرف این محصول در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

طبق برآوردهای OECD، تولید کره ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۰,۴ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۲,۵ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی افزایش سرعت رشد تولید کره در ایران).

میزان واردات کره طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۳,۳ درصد کاهش یافته و

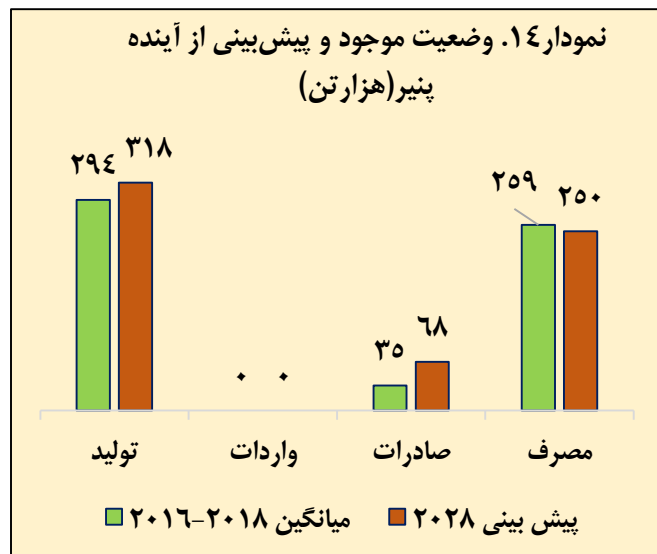
این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط معادل منفی ۰,۷ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی استمرار روند کاهشی واردات کره ایران علی‌رغم بهبود نسبی).

صادرات کره طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۲۰,۵ درصد کاهش یافته است، اما طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، اطلاعاتی در خصوص رشد این محصول ارائه نشده است.

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه منفی ۰,۲ درصدی کاهش یافته است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۲,۱ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی افزایش مصرف کره در ایران).

❖ پنیر^۱

همانطور که از نمودار ۱۴ مشخص است، میانگین تولید، صادرات و مصرف پنیر طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ به ترتیب برابر ۲۹۴ هزارتن، ۳۵ هزارتن و ۲۵۹ هزارتن بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۳۱۸ هزارتن، ۶۸ هزارتن و ۲۵۰ هزارتن خواهد رسید. بنابراین به نظر می‌رسد صادرات و تولید پنیر ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ افزایش یابد؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد مصرف این محصول در سال ۲۰۲۸ کاهش خواهد یافت. شایان ذکر است که ایران در تولید پنیر خودکفا بوده است و هیچگونه واردات پنیر صورت نمی‌گیرد.

بر اساس برآوردهای OECD، تولید پنیر ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۰٫۲ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۰٫۹ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی افزایش سرعت رشد تولید پنیر در ایران).

صادرات پنیر طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۹٫۶ درصد کاهش داشته است و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی

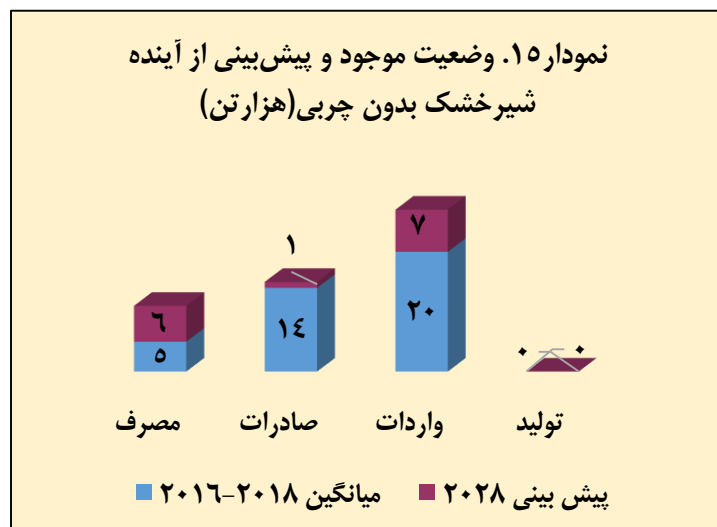
سال‌های ۲۰۱۹ - ۲۰۲۸، صادرات این محصول به لحاظ وزنی به طور متوسط سالانه با رشد ۵٫۳ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی افزایش صادرات پنیر در ایران).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه منفی ۰٫۶ درصد کاهش یافته است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹ - ۲۰۲۸، مقدار مصرف با متوسط رشد سالانه ۰٫۰۸ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی افزایش مصرف پنیر در ایران).

^۱Cheese

❖ شیر خشک بدون چربی (اسکیم)

منبع داده ها: OECD

محصول در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت. شایان ذکر است تولید شیر خشک بدون چربی در ایران بسیار ناچیز است.

طبق برآوردهای OECD، میزان واردات شیر خشک بدون چربی طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه منفی ۱،۳ درصد کاهش یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط معادل ۰،۵ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی افزایش واردات شیر خشک بدون چربی در ایران).

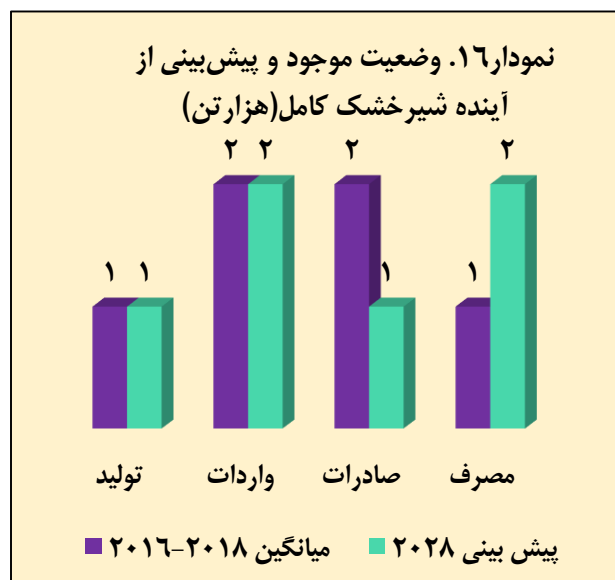

صادرات شیر خشک بدون چربی طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۶،۳ درصد رشد داشته است و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، صادرات این محصول صفر خواهد رسید. (پیش‌بینی کاهش صادرات شیر خشک بدون چربی در ایران).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه منفی ۲۶،۸ درصد کاهش یافته، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۰،۶ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی افزایش مصرف شیر خشک بدون چربی در ایران).

^۱Skim milk powder

❖ شیرخشک کامل^۱

منبع داده‌ها: OECD

همانگونه که از نمودار ۱۶ مشخص است، میانگین میزان تولید، واردات، صادرات و مصرف برای شیرخشک کامل طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ به ترتیب برابر با ۱ هزارتن، ۲ هزارتن، ۲ هزارتن و ۱ هزارتن است و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب برای صادرات و مصرف به ۱ هزارتن و ۲ هزارتن خواهند رسید و میانگین میزان تولید و واردات سال ۲۰۲۸ نسبت به ۲۰۱۸-۲۰۱۶ بدون تغییر خواهد ماند. بنابراین به نظر می‌رسد صادرات شیرخشک کامل ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ کاهش یابد؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد مصرف این محصول در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

طبق برآوردهای OECD، تولید شیرخشک کامل ایران طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه منفی ۱٫۶ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹ به طور متوسط سالانه ۱٫۹ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی افزایش تولید شیرخشک کامل در ایران).

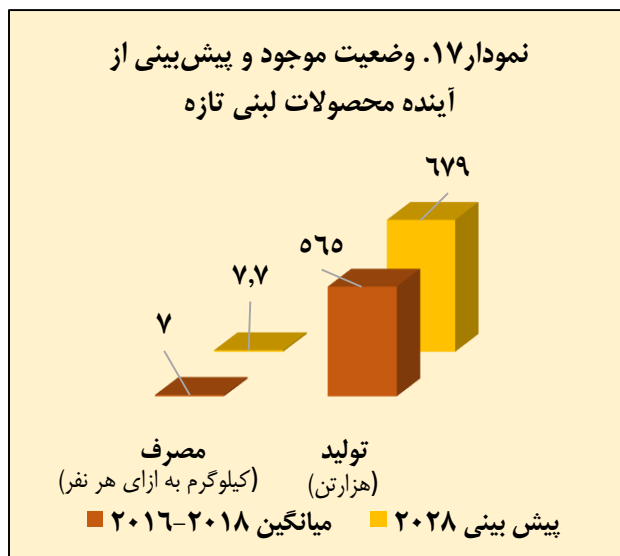
میزان واردات شیرخشک کامل طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه منفی ۹٫۶ درصد کاهش یافته و این رقم برای سال‌های

۲۰۱۹-۲۰۲۸، به طور متوسط معادل ۰٫۱ درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی افزایش واردات شیرخشک کامل در ایران). صادرات و مصرف نیز به ترتیب طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی معادل با منفی ۱٫۴ درصد و منفی ۱۵٫۹ درصد را تجربه کرده‌اند، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹، صادرات شیرخشک کامل به لحاظ وزنی به طور متوسط سالیانه با رشد ۰٫۴ درصدی (پیش‌بینی افزایش مقدار صادرات شیرخشک کامل در ایران) و مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۰٫۶ درصدی طی سال‌های مذکور همراه خواهد بود (پیش‌بینی افزایش مصرف شیرخشک کامل در ایران).

^۱Whole milk powder

❖ محصولات لبنی تازه

برای محصولات لبنی تازه تنها اطلاعات در خصوص میزان تولید و مصرف آن‌ها در دسترس می‌باشد، بر این اساس طبق نمودار ۱۷ میانگین میزان تولید و مصرف طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ به ترتیب برابر با ۵۶۵ هزارتن و ۷ کیلوگرم به ازای هر نفر بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب برای تولید به ۶۷۹ هزارتن و برای مصرف به ۷,۷ کیلوگرم به ازای هر نفر خواهد رسید. بنابراین بررسی‌های OECD نشان می‌دهد تولید و مصرف محصولات لبنی تازه ایران در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

طبق برآوردهای OECD، تولید و مصرف محصولات لبنی تازه به ترتیب طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی معادل با منفی ۱,۱ درصد و منفی ۱۱,۱ درصد را تجربه کرده‌اند، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹ - ۲۰۲۸، تولید محصولات لبنی تازه به طور متوسط سالیانه با رشد ۰,۱ درصدی (پیش‌بینی افزایش مقدار تولید محصولات لبنی تازه در ایران) و مقدار مصرف با

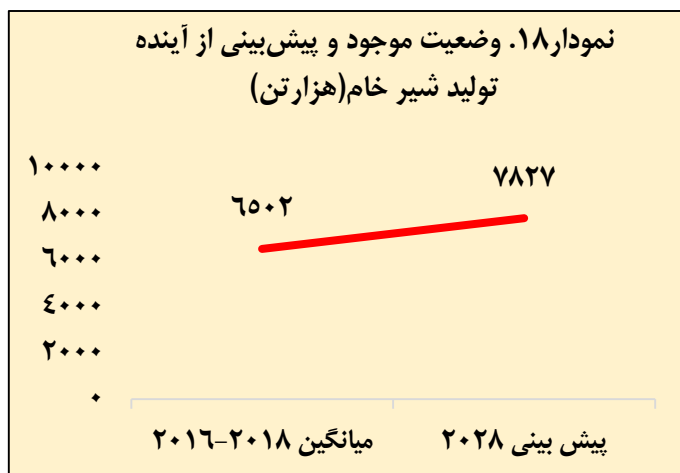
متوسط رشد سالیانه منفی ۰,۵ درصدی طی سال‌های مذکور همراه خواهد بود (پیش‌بینی استمرار روند کاهشی مصرف محصولات لبنی تازه در ایران علی‌رغم بهبود نسبی).

^۱Fresh dairy products

^۲Kg/Cap

معاونت بررسی‌های اقتصادی

❖ شیر خام^۱

منبع داده ها: OECD

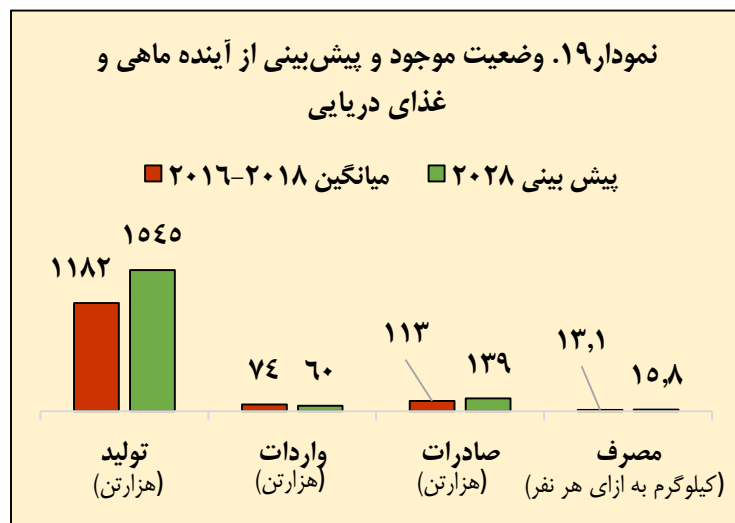
با توجه به نمودار ۱۸، میانگین تولید شیر خام طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ برابر با ۶,۵ میلیون تن بوده است؛ این درحالی است که طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقدار برای سال ۲۰۲۸ به ۷,۸ میلیون تن خواهد رسید. بنابراین بررسی‌های OECD نشان می‌دهد که تولید این محصول در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

طبق برآوردهای OECD، تولید شیر ایران طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه منفی ۱,۱ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹ به طور متوسط سالانه ۱,۹ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی افزایش تولید شیر خام در ایران).

^۱Milk

❖ ماهی و غذای دریایی^۱

همانطور که از نمودار ۱۹ مشخص است، میانگین میزان تولید، واردات، صادرات و مصرف ماهی و غذای دریایی طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ به ترتیب برابر با ۱,۱ میلیون تن، ۷۴ هزارتن، ۱۱۳ هزارتن و ۱۳,۱ کیلوگرم به ازای هر نفر است و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ۱,۵ میلیون تن، ۶۰ هزارتن، ۱۳۹ هزارتن و ۱۵,۸ کیلوگرم به ازای هر نفر خواهد رسید. بنابراین به نظر می‌رسد تولید، مصرف و صادرات ماهی و غذای دریایی ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ افزایش یابد؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد واردات این محصول در سال ۲۰۲۸ کاهش خواهد یافت.

طبق برآوردهای OECD، تولید ماهی و غذای دریایی ایران طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۸,۴ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸ به طور متوسط سالانه ۱,۹ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد تولید ماهی و غذای دریایی در ایران).

میزان واردات ماهی و غذای دریایی طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸، به طور متوسط سالانه ۲,۱ درصد افزایش یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، صفر درصد پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی کاهش واردات ماهی و

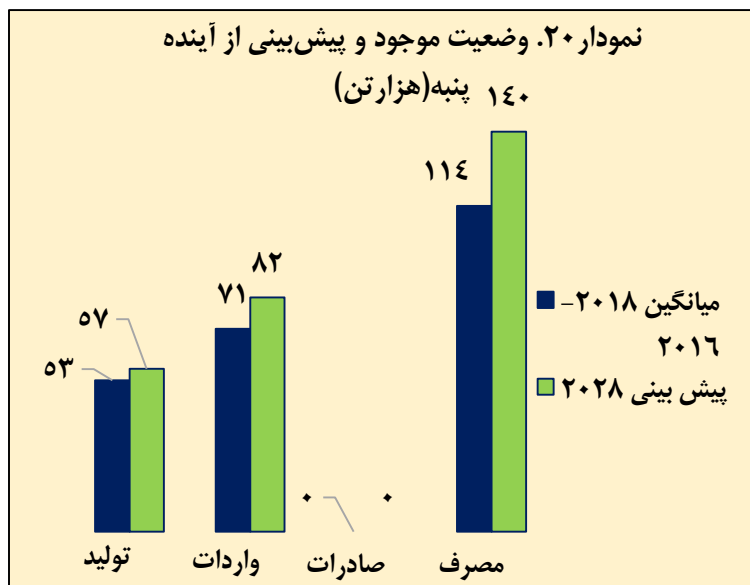

غذای دریایی در ایران.

صادرات و مصرف نیز به ترتیب طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی معادل با ۱۱,۹ درصد و ۶,۷ درصد را تجربه کرده‌اند، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، صادرات ماهی و غذای دریایی به لحاظ وزنی به طور متوسط سالیانه با رشد ۲,۹ درصدی (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد صادرات ماهی و غذای دریایی در ایران) و مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۱,۲ درصدی طی سال‌های مذکور همراه خواهد بود (پیش‌بینی کاهش سرعت رشد مصرف ماهی و غذای دریایی در ایران).

^۱Fish and seafood

❖ پنبه^۱

منبع داده‌ها: OECD

همانطور که از نمودار ۲۰ مشخص است، میانگین میزان تولید، واردات و مصرف طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ به ترتیب برابر با ۵۳ هزارتن، ۷۱ هزارتن و ۱۱۴ هزارتن بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۵۷ هزارتن، ۸۲ هزارتن و ۱۴۰ هزارتن خواهد رسید. بنابراین به نظر می‌رسد صادرات پنبه ایران به لحاظ وزنی در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ افزایش یابد؛ در حالی که بررسی‌های OECD نشان می‌دهد مصرف و تولید این محصول نیز در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

با توجه به برآوردهای OECD، تولید پنبه ایران طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه منفی ۲,۵ درصد رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹ به طور متوسط سالانه ۱,۴ درصد افزایش یابد (پیش‌بینی افزایش تولید پنبه در ایران).

میزان واردات پنبه طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹، به طور متوسط سالانه ۱,۷ درصد افزایش یافته و این رقم برای سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹، به طور متوسط سالانه ۱,۹ درصد

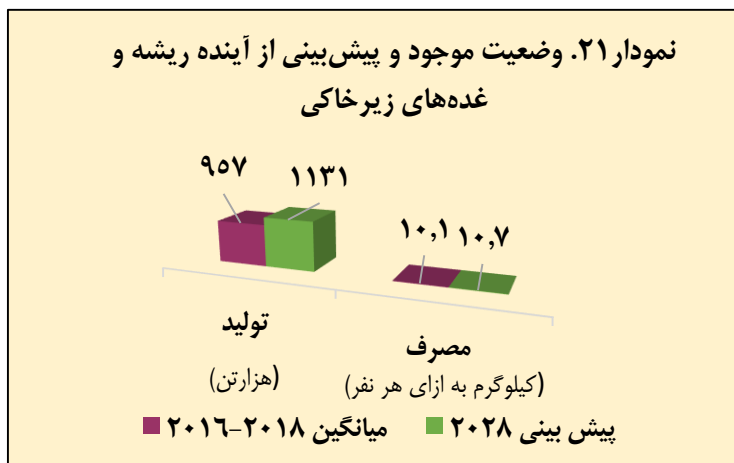
پیش‌بینی شده است (پیش‌بینی افزایش سرعت رشد واردات پنبه در ایران).

مصرف نیز طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۰۹ به طور متوسط سالانه رشدی معادل با منفی ۱,۹ درصد را تجربه کرده است، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۲۸-۲۰۱۹، به طور متوسط سالیانه با رشد ۱,۷ درصدی همراه خواهد بود (پیش‌بینی افزایش مصرف پنبه در ایران).

^۱Cotton

❖ ریشه و غده‌های زیرخاکی خوراکی^۱

همانطور که از نمودار ۲۱ مشخص است، میانگین تولید و مصرف برای ریشه و غده‌های زیرخاکی خوراکی طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۸ به ترتیب برابر با ۰,۹ میلیون تن و ۱۰,۱ کیلوگرم به ازای هر نفر بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD این مقادیر برای سال ۲۰۲۸ به ترتیب به ۱,۱ میلیون تن و ۱۰,۷ کیلوگرم به ازای هر نفر خواهد رسید. بررسی‌های OECD نشان می‌دهد تولید و مصرف ریشه و غده‌های زیرخاکی خوراکی در سال ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت.

منبع داده‌ها: OECD

طبق برآوردهای OECD، تولید و مصرف ریشه و غده‌های زیرخاکی خوراکی به ترتیب طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۸ به طور متوسط سالانه رشدی معادل با ۱,۲ درصد و ۰,۴ درصد را تجربه کرده‌اند، اما طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD، طی سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۸، تولید ریشه و غده‌های زیرخاکی خوراکی به طور متوسط سالیانه با رشد ۱,۴ درصدی (پیش‌بینی افزایش سرعت رشد تولید ریشه و غده‌های زیرخاکی خوراکی در ایران) و مقدار مصرف با متوسط رشد سالیانه ۰,۵ درصدی طی سال‌های مذکور همراه خواهد بود (پیش‌بینی افزایش سرعت رشد مصرف ریشه و

غده‌های زیرخاکی خوراکی در ایران)

^۱Roots and tubers

❖ نتیجه‌گیری

- طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸، صادرات محصولات دامی و لبنی مورد بررسی در این گزارش شامل ماهی و غذای دریایی، گوشت، گوشت مرغ و پنیر ایران به ترتیب هر کدام با متوسط صادرات سالانه ۱۱۳ هزارتن، ۸۱ هزارتن، ۷۲ هزارتن و ۳۵ هزارتن همراه بوده است و بیشترین مقدار صادرات را در این گروه محصولی داشته‌اند. بر اساس برآوردهای OECD، پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۸، صادرات ماهی و غذاهای دریایی به ۱۳۹ هزارتن، صادرات گوشت به ۸۲ هزارتن، صادرات گوشت مرغ به ۷۵ هزارتن و صادرات پنیر به ۶۸ هزارتن برسد.
- طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸، تولید محصولات دامی و لبنی ایران مورد بررسی در این گزارش شامل شیر با ۶٫۵ میلیون تن، گوشت با ۳ میلیون تن، کنجاله با ۲٫۲ میلیون تن و گوشت مرغ با ۲٫۱ میلیون تن همراه بوده و بالاترین مقدار تولید را در این گروه محصولی داشته‌اند. بر اساس پیش‌بینی صورت گرفته توسط OECD، در سال ۲۰۲۸ نیز همچنان این کالاها بیشترین تولید را در میان محصولات دامی و لبنی مورد بررسی در این گزارش خواهند داشت.
- واردات کنجاله و انواع گوشت ایران طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ از سایر کالاهای دامی و لبنی مورد بررسی در این گزارش بیشتر بوده و طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته توسط OECD در سال ۲۰۲۸ همچنان واردات این دو محصول از سایر اقلام این گروه بیشتر خواهد بود.
- شایان ذکر است گوشت گاو و گوساله و کره بیشترین رشد مصرف را در میان محصولات لبنی و دامی مورد بررسی در این گزارش در سال ۲۰۲۸ نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ خواهند داشت (به ترتیب ۲٫۳ درصد و ۲٫۱ درصد). همچنین، در سال ۲۰۲۸ میزان رشد مصرف کنجاله، گوشت مرغ و گوشت گوسفند از میزان رشد تولید این محصولات بیشتر خواهد بود که می‌تواند گویای وابستگی این محصولات به واردات برای تامین نیاز داخلی باشد.
- طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸، در میان محصولات نباتی ذکر شده در این گزارش (به غیر از محصولات باغی)، متوسط صادرات سالانه گندم ۱۸۷ هزارتن، سویا ۱۰۷ هزارتن و روغن‌های گیاهی ۵۶ هزارتن، بیش از سایر اقلام بوده و بر اساس پیش‌بینی‌های OECD در سال ۲۰۲۸ همچنان سویا با ۱۱۲ هزارتن، گندم با ۳۰ هزارتن و روغن‌های گیاهی با ۱۲ هزارتن بیشترین مقدار صادرات را در این گروه محصولی خواهند داشت.
- طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸، بیشترین تولید محصولات نباتی ذکر شده در این گزارش متعلق به گندم، برنج و شکر به ترتیب با مقدار تولید ۱۲٫۳ میلیون تن، ۱٫۹ میلیون تن و ۱٫۸ میلیون تن است و طبق برآوردهای OECD در سال ۲۰۲۸ همچنان تولید این سه محصول نسبت به سایر محصولات نباتی بیشتر خواهد بود (گندم ۱۵٫۳ میلیون تن، شکر ۲٫۵ میلیون تن و برنج ۲٫۲ میلیون تن).
- شایان ذکر است در میان محصولات عنوان شده در این گزارش در سال ۲۰۲۸ رشد مصرف ذرت (۶٫۱ درصد)، روغن‌های گیاهی (۲٫۲ درصد) و پنبه (۱٫۷ درصد) از سایر محصولات این گروه بیشتر خواهد بود. همچنین ذکر این نکته ضروری است

معاونت بررسی‌های اقتصادی

که در سال ۲۰۲۸ میزان رشد مصرف روغن‌های گیاهی، ذرت، سایر دانه‌های روغنی و پنبه از میزان رشد تولید داخلی این محصولات نسبت به متوسط سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ بیشتر خواهد بود، لذا به نظر می‌رسد طی سال‌های آتی برای تامین نیاز داخلی این محصولات، نیاز به واردات افزایش یابد.

- با توجه به مغایرت برخی از آمارهای ارائه شده توسط OECD و FAO با آمارهای موجود در داخل کشور، پیشنهاد می‌شود بخش آماری وزارت جهاد کشاورزی و مرکز آمار نسبت به روزرسانی اطلاعات بارگزاری شده در سایت FAO اقدام نمایند.